

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ İSLAM HUKUKU I DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	1/8

Ders Kodu	Ders Adı	Zorunlu (Z) /Seçmeli (S)	Yıl	Yarı Yıl	Anabilim Dalı
İLA353	İslam Hukuku I	Z	3	5	Fıkıh
Haftalık Ders Saati, Kredi, AKTS		Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
		2	0	2	4

GENEL BİLGİLER

Dersin Amacı

Öğrencinin İslam Hukukunun temel ve yardımcı kaynaklarını, Hukuk Usûlünün doğuş (teşekkül) ve gelişim sürecini ve temel kaynaklardan hüküm çıkarma yöntemleri, toplum, hukuk düzeni gibi kavram ve konularını anlayıp, kavramasına katkı sağlamaktır.

Dersin İçeriği

Hukukun temel kavramları, fıkıh mezhepleri, içtihat metotları, evlenme, boşanma, miras hukuku, ceza hukuku.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

DERS KİTABI

Yaman Ahmet – Çalış Halit. *İslam Hukuku*. Ankara: Bilay Yayınları, 2018.
Karaman Hayreddin. *Mukayeseli İslam Hukuku I*. İstanbul, İz Yayınları, 2012
Türcan Talip (Ed). *İslam Hukuku (El kitabı)*. Ankara: Grafiker Yayınları, 2021.

İLAVE KAYNAKLAR

1. Karaman, Hayreddin. “Fıkıh”. *DİA*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı, 1996, 13: 1-14.
2. Özel, Ahmet. “Fıkıh”. *DİA*. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı, 1996, 13: 14-22.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ İSLAM HUKUKU I DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	2/8

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Konu anlatımı, örnekleme yaparak konuyu pekiştirme.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Derse hazırlıklı gelmesi önerilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı / Yardımcıları

Doç. Dr. Taha Yılmaz

Dersin Verilişi

Yüz yüze

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ İSLAM HUKUKU I DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	3/8

Hafta	Konu
1. Hafta	Fıkıh İlmi: Usul-Füru (Sistem, Kavram ve Amaçlar) Modern Hukuk Sistemi
2. Hafta	Mezhep: Ortaya çıkışı, İfade ettiği Anlam, Mezhep Literatürü
3. Hafta	Evliliğin Muhtevası/Ailenin Önemi; Hükmü, Dini Yönü
4. Hafta	Evlilik Öncesi İlişkiler: Görüşme, Nişan, Denklik
5. Hafta	Nikâh Akdinin Kuruluş, Sıhhat, Nefâz, Lüzûm Şartları ve Sonuçları
6. Hafta	Evlenme Engelleri: Kan ve Evlilik Hısımlığından Kaynaklanan
7. Hafta	Evlenme Engelleri: Süt Hısımlığından Kaynaklanan
Ara Sınav	
8. Hafta	Geçici Evlenme Engelleri
9. Hafta	Evlilikte Velâyet ve Küçüklerin Evlendirilmesi
10. Hafta	Evliliğin Sonuçları: Mehir ve Çeşitleri
11. Hafta	Boşama (Talâk): Şartları ve Çeşitleri
12. Hafta	Mahkeme Kararıyla Boşama (Tefrik) ve Sebepleri
13. Hafta	İstisnâi Boşama Türleri: Muhâla'a, İlâ, Mülâ'ane, Zihar
14. Hafta	Evliliğin Sona Emesinden Doğan Netice: İddet ve Nafaka
Final Sınavı + Bütünleme Sınavı	

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ İSLAM HUKUKU I DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	4/8

DEĞERLENDİRME		
Etkinlik	Adet	Ağırlık (%)
Vize	1	40
Final	1	60
Diğer (Ödev, Sunum, Sözlü, Derse Katılım, Grup Çalışması, vb.)		
Toplam		%100

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ)	
ÖÇ 1	Fıkıh tarihini ve ilgili literatürü bilir.
ÖÇ 2	İslam aile hukukuyla ilgili terim, kavram ve kurumları açıklar.
ÖÇ 3	Doktriner açıdan fıkıh mezhepleri içerisinde ve İslam hukuku ile mer'i hukuk arasında karşılaştırma yapar.
ÖÇ 4	Aile hukukuyla ilgili güncel meselelere çözüm üretir.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ İSLAM HUKUKU I DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	6/8

DERS-PROGRAM EĞİTİM AMACI (PEA) İLİŞKİSİ

Fıkıh kavramını türevleriyle birlikte tanımlar. Hukuk sistemlerinin tasnifini yapar ve aralarında mukayese yapar.	Evet X Hayır ☐
Mezhebin ne olduğunu bilir ve literatürünü özetler. Toplumda ortaya çıkan ihtilaflara nasıl bir yaklaşım sergileyeceğinin farkında olur.	Evet X Hayır ☐
İmam nikahı ile medenî evlenme akitlerini fikhî açıdan mukayese eder. Aile kurumunun önemini kavrar. Evlilik oranlarının düşmesiyle ilgili çözüm önerileri sunar.	Evet X Hayır ☐
Nişan ve nikah arasındaki farkı bilir. Sağlıklı bir aile için evlilik öncesi ilişkilerin önemini kavrar.	Evet X Hayır ☐
Batıl, fasit ve sahih evlilik türleri arasındaki farkı bilir. Bu akit türlerinin hükme etkisini açıklar.	Evet X Hayır ☐
Kan ve evlilikten doğan evlenme engellerini açıklar.	Evet X Hayır ☐
Sütten kaynaklanan evlenme engellerinin hangi durumlarda gerçekleştiğini ve kimlerden oluştuğunu bilir.	Evet X Hayır ☐
Geçici evlenme engellerinin neler olduğunu bilir.	Evet X Hayır ☐
Küçüklerin evlendirilmesi konusundaki eski ve yeni anlayış arasındaki farkı analiz eder. Küçüklerin evlendirilme meselesini değerlendirir	Evet X Hayır ☐
Mehir kavramını ve hangi hallerde ne kadar hak edildiğini açıklar.	Evet X Hayır ☐
Boşama türlerini bilir ve hangi hallerde ne tür boşamanın gerçekleştiğini sonuçlarıyla kavrar.	Evet X Hayır ☐
Mahkeme kararıyla boşamanın sebeplerini bilir. Mahkeme boşaması ile talak arasında mukayese yapar.	Evet X Hayır ☐
İstisnâi boşama türlerini hükümleriyle birlikte kavrar.	Evet X Hayır ☐
İddet kavramını bilir ve hangi hallerde ne kadar iddet bekleneceğini açıklar.	Evet X Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ İSLAM HUKUKU I DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	7/8

DERS-PROGRAM ÖĞRENİM ÇIKTISI (PÖÇ) İLİŞKİSİ

PÖÇ 1. İlahiyat alanında temel kavramları kavrar, kavramlar arası ilişkilere hâkimdir.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 2. Alanıyla ilgili öğretim programları, öğretim strateji, yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirme bilgisine sahiptir	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 3. Alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 4. İlahiyat alanı için uygun araçları seçer, kullanır, geliştirir ve bilişim teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanır.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 5. Klasik ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözme becerisine sahiptir; bu amaçla uygun analiz, sentez ve modelleme yöntemlerini seçer ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirir.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 6. Türkçe ve en az bir yabancı dilde sözlü/yazılı etkin iletişim/hitabet kurma ve anlatım becerisine sahiptir.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 7. İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilişki kurarak disiplinler arası araştırma-inceleme, yorum ve analiz yapar.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 8. Kendini motive edebilme, bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri izleme, zaman yönetimi, kendini sürekli yenileme becerisi ve yaşam boyu öğrenme bilincine sahiptir.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 9. Bireysel inisiyatif olarak bağımsız çalışır veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 10. Sorumluluğu altındakilerin kişisel ve mesleki alandaki gelişimine yönelik etkinlikleri planlar.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 11. Uzmanlık bilgisini, toplumsal sorumluluk bilinciyle bilimsel ve ahlaki değerlere uygun olarak kullanır.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 12. Dini anlayış ve uygulamaların evrensel ve toplumsal boyutlardaki (güvenlik, sağlık, iktisat, çevre, vb.) etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda farkındalık sahibidir.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 13. Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir.	Evet X Hayır ☐
PÖÇ 14. Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.	Evet X Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ İSLAM HUKUKU I DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	8/8

DERS-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜT (PÖÖ) İLİŞKİSİ

PÖÖ.1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.4. Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.5. Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.6. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.7. Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.8. Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.9. Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.10. Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.11. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.12. Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.13. Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.14. İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma	Evet X Hayır ☐